

DZIENNIK NARODOWY

wychodzi o godzinie 8-ej rano z wyjątkiem poniedziałków i dni poświęconych.

Adres Redakcji: Piotrków, Kaliska 11 I piętro.

Adres Administracji: Piotrków, Bykowska 71.

Redakcja otwarta od godziny 12-ej do 1-ej południe w dni powszednie i w niedziele.
Rękopisów Redakcja nie zwraca.

Administracja otwarta od godziny 8-go 12 rano i od 3 do 7 popołudniu.

Cena poszczególnego numeru w Piotrkowie 10 hal.; na prowincji i zagranicą 12 hal. = 10 fentgów.

Prenumerata miesięczna w Piotrkowie 2 kor. 50 halery, na prowincji i zagranicą 3 kor. 50 hal.
Ceny ogłoszeń za wiersz: Nadesłane kor. 1 halery 50. Dział informacyjny 30 hal., za każdy następny 20 hal. Układ tabelaryczny lub skomplikowany 50 halery, za każdy następny 40 hal.
Nekrologja 40 halery, drobne za wyraz 6 halery, najmniejsze ogłoszenie 60 halery.

Samorząd miejski Warszawy

„Dziennik rozporządzeń generalgubernatorstwa warszawskiego” zawiera rozporządzenia, odnoszące się do wprowadzenia samorządu miejskiego w Warszawie. Z rozporządzeń tych podajemy na razie następujące:

Ordynacja wyborcza do Rady miejskiej miasta stołecz. Warszawy

Art. 1. Czynne prawo wyborcze do Rady miejskiej zależne jest od następujących warunków:

1. Wyborca winien posiadać przynależność państwową do Królestwa Polskiego; 2. winien mieć 25 lat skończonych; 3. wybierają tylko mężczyźni, z zastrzeżeniem jednakże specjalnych przepisów dla właścicieli domów i gruntów w pierwszej kurji oraz dla osób prawnych i towarzystw handlowych w drugiej kurji; 4. wyborca winien mieszkać w Warszawie bez przerwy najmniej od lat 2-eh. Wysiedlenie przez rząd rosyjski lub nieobecność skutkiem wypadków wojennych nie jest przerwą pobytu. 5. wyborca winien posiadać ważny paszport według rozporządzenia z dnia 15 września 1915 r.; 6. wyborca winien dopełnić specjalnych wymagań co do pojedynczych kurji, o ile zamierza wykonywać prawo wyborcze w kurji 1 — 5.

Prawo wyborcze jest w zawieszeniu podczas postępowania upadłościowego, utraty praw obywatelskich i kary więziennej, wreszcie w czasie publicznej zapomogi lub utrzymywania się z żebractwa albo pobytu w publicznym przytułku; pożywienie w kuchniach ludowych nie jest jednakże wsparciem ubogich.

Art. 2. Oprócz wymagań, podanych w art. 1, bierne prawo wyborcze jest zależne jeszcze od następujących warunków:

Na radnego miasta może być wybrany: 1. mężczyzna, 2. mający lat 30 skończonych, 3. posiadający nieskazitelną obywatelską, 4. władający językiem polskim w słowie i piśmie.

Bierne prawo wyborcze niezależne jest od przynależności wyborców do okręgu, w którym wybierają.

Art. 3. Wyborcy dzielą się na 6 kurji, z których każda wybiera 15 radnych miasta.

I. Do pierwszej kurji należą właściciele domów i gruntów. Prawo wyborcze przysługuje w tej kurji także kobietom, które jednakże przy wyborach muszą się kazać zastąpić przez obywatela, posiadającego prawo wyborcze.

II. Do drugiej kurji należą więksi kupcy i przemysłowcy, do których zaliczają się płacący procederowy podatek patentowy w klasach I — IV i handlowy podatek patentowy w klasach I — II. W tej kurji przysługuje także prawo wyborcze osobom prawnym i Towarzystwom handlo-

wym, które przy wyborach muszą się kazać zastąpić przez obywatela, posiadającego prawo wyborcze;

III. Do trzeciej kurji należy inteligencja zawodowa, z tem nadmienieniem, że wybierają: 1. duchowni kościoła katolickiego 1-go radnego miasta, 2. prawnicy — 3 radnych miasta, 3. przedstawiciele zawodu nauczycielskiego — 3 radnych miasta, 4. lekarze — 3 radnych miasta, 5. technicy z wykształceniem szkół wyższych — 3 radnych miasta, 6. inteligencja nie wymieniona pod 1 — 5 — 2 radnych miasta. Z przedstawicieli zawodu nauczycielskiego wybiera grono nauczycieli warszawskiego uniwersytetu 1 radnego miasta, z przedstawicieli techników grono nauczycieli politechniki w Warszawie 1 radnego miasta.

IV. Do czwartej kurji należą przedstawiciele małego przemysłu, rzemieślnicy i mniejsi kupcy bez względu na to, czy płacą podatek patentowy.

V. Do piątej kurji należą wyborcy, płacący podatek od mieszkania.

VI. Do szóstej kurji należą wszyscy wyborcy, którym nie przysługuje prawo wyborcze w kurjach 1—5.

Art. 4. Wybory w oddzielnych kurjach odbywają się według zasad wyborów proporcjonalnych, z wyjątkiem trzeciej kurji, w której wyborcy pojedynczych oddziałów i grup wybierają swych przedstawicieli większością głosów. Art. 5. Wszyscy wyborcy mają w swych kurjach równe prawo głosowania. Art. 6. Wybory są tajne. Art. 7. Każdy wyborca musi być zapisany na urzędowej liście wyborczej. Wyborca, mający prawo wybierania w kilku kurjach, winien oświadczyć, w której kurji chce wybierać. Nie wolno wybierać równocześnie w różnych kurjach. Art. 8. Szef administracji wydaje bliższe rozporządzenia co do przeprowadzenia ordynacji wyborczej. Rozporządzenie wykonawcze musi mianowicie zawierać przepisy, dotyczące wyborów zastępców radnych, występujących w czasie okresu wyborczego.

Szef administracji mianuje cesarskiego komisarza wyborczego w celu przeprowadzenia wyborów, który z pomocą Wydziału wyborczego przygotowuje wybory i nimi kieruje, stosownie do poleceń cesarskiego Prezesa policji w Warszawie.

Język urzędowy jest polski.

Kompetencja

Miasto stołeczne Warszawa posiada prawa korporacyjne (t. j. stanowi osobę prawną) oraz prawo samorządu pod nadzorem państwa.

Zakres samorządu określa statut miejski, a pozatem miasto może spełniać i inne zadania, bądź dobrowolnie, za zezwie-

niem władzy nadzorczej, bądź z polecenia tejże władzy.

Statutową kompetencję samorządu miejskiego stanowią sprawy następujące:

1) Zarząd mieniem i długami gminy miejskiej; 2) Układanie i wykonanie preliminarza budżetowego, licząc okres budżetowy od 1 kwietnia do 31 marca każdego roku; 3) Ulice, drogi, place i mosty; 4) Opieka nad ubogimi; 5) Całe i szkolnictwo publiczne, nie oddane organom państwowym; 6) Piecza nad urządzeniami bezpieczeństwa, zdrowotności i moralności publicznej, w szczególności zaś straż ogniowa, lecznice i szpitale, rzeźnie, kanalizacja, domy poprawy i pracy; 7) Wodociągi, oświetlenie i siła motorowa, o ile te urządzenia nie są oddane osobnemu przedsiębiorstwu.

Nadto miasto stołeczne Warszawa, jako samodzielny powiat miejski, winno spełniać zadania, przekazane przez statut samorządu powiatowego, wydany dla Generalgubernatorstwa Warszawskiego.

Powyższe zadania stanowią obowiązek samorządu gminy miejskiej i będą bliżej określone przez przepisy miejscowe, układane

przez miasto, a zatwierdzone przez władzę nadzorczą.

Władza nadzorcza

Nadzór państwowy nad administracją komunalną miasta stołecznego Warszawy wykonywa cesarski Prezydent policji w Warszawie.

Władza nadzorcza ma prawo przekonania się każdego czasu o całym przebiegu czynności urzędowych w samorządzie miejskim, bierze wyżej określony udział przy wydawaniu przepisów obowiązujących, a nadto zatwierdza uchwały Rady miejskiej w sprawach dotyczących:

1) sprzedaży i obciążenia nieruchomości i kapitałów miejskich; 2) nabywanie nieruchomości; 3) przyjmowania na się przez miasto nieobowiązkowych ciężarów, przenoszących 1.000 marek rocznie i 4) zakładania i zmiany zakładów i przedsiębiorstw miejskich.

Szef administracji i władza nadzorcza mają prawo delegować na posiedzenia Magistratu, Rady miejskiej i Komisji miejskich komisarza rządowego, któremu przysługuje prawo zabierania głosu w każdej chwili.

Obchód racławicki

(Od naszego korespondenta)

Racławice, 8 maja.

(W uzupełnieniu wczoraj zamieszczonej korespondencji podajemy następujące dalsze szczegóły nam nadesłane. Red.)

Wśród podniosłej ciszy otworzył obchód powitaniem imieniem Komitetu, Dr. Nawroczyński z Miechowa, skarbnik Komitetu.

„Ochotni, a zaci ni obywatele,—mówił— z wezbranem sercem i dumą spełniam ten szczytny obowiązek, jaki mi przypadł w udziale... Nie prosta ciekawość was tu przywiodła, ale wierzę, że serca w was biją i tak czują, jak ci, którzy myśląc o odbudowie Rzeczypospolitej i odbudowy jej broniąc, tu na tych polach ginęli... Przed ołtarzem do Najwyższego wznosimy modły, aby nasze myśli oświecił, a dłonie do czynu dla Polski połączył...”

Rozkolesiał się tłum, zagrzmiaty oklaski, uderzyły tony muzyki „Jeszcze Polska...”

Na trybunie stał kochany kapelan Legionów polskich, kapucyn Ojciec Kosma Lenczowski i każe do ludu. Mówi o konstytucji 3 Maja, o jej wartości i roli, o tych, co na tych polach pod Kościuszką wolności narodu i obywateli, konstytucją zagwarantowanej, bronili mężnie przed najeźdźcą. Mówił dalej o miłości Ojczyzny i gorącym zakończył apelem:

„Ci, co tu na tych polach walczyli, ci, co je swą krwią zrosili, spełnili swój względem Ojczyzny obowiązek. Niech i każdy z nas ten obowiązek spełni”.

Z trybuny idzie mówca do ołtarza. Wobec tego, że z przyczyn od Komitetu niezależnych do tej pory nie można było do-

stać aparatów kościelnych od miejscowego proboszcza, przystąpił ks. kapelan do poświęcenia sztandarów w liczbie 16-tu.

Poczem wraz z tłumem zaczął różaniec do Królowej Korony Polskiej.

Tymczasem na szczęście dzięki staraniom prezesa Komitetu, hr. Mieroszewskiego i ks. Garbusińskiego z Jerzmanowic pod Ojcowem, znalazły się aparaty i ks. kapelan przystąpił do odprawienia mszy św. Do mszy służyło dwóch legionistów, dwóch krakusów oraz z obywatelstwa hr. Mieroszewski i ks. Lubomirski.

Ks. Garbusiński przemówił parę ciepłych słów do tłumy i zaczął różaniec za „królów i bohaterów, walczących o niepodległość Polski”.

W czasie mszy św. odśpiewał chór włościański z Bogdanowa „Z tej biednej ziemi” i „Boże coś Polskę”. Hymn podjął cały tłum i w podniosłym nastroju odśpiewał.

Przemówienia delegatów

Potem, na trybunie stanął ks. Andrzej Lubomirski, delegat Naczelnego Komitetu Narodowego. Pozdrowił tłum staropolskiem „Niech będzie pochwalony”, wygłosił książę delegat gorące przemówienie: „Lud zebrał się—mówił—aby uczcić pamięć poległych bohaterów i aby zamianifestować jedność, w której siła i bez której niema poszanowania u przyjaciół ni wrogów. A gdy cały naród tak się złączy i poda sobie rękę, jak te tysiące tu zgromadzone, postawimy Polskę na stanowisku, jakie jej imieniu odpowiada”.

